

Rapport 2011:39

LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN

Lokal samverkan för att motverka mäns våld mot kvinnor

Slutrapport om fördelning av utvecklingsmedel 2008–2010

**Författare:
Birgitta Vigil**

Rapport 2011:39

LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN

Lokal samverkan för att motverka mäns våld mot kvinnor

Slutrapport om fördelning av utvecklingsmedel 2008–2010

Utgivningsår: 2011

ISBN: 978-91-7281-468-4

Enheten för sociala frågor,
Länsstyrelsen i Stockholms län
Tfn 08-785 40 00

Rapporten finns endast som pdf. Du hittar den på vår webbplats:
www.lansstyrelsen.se/stockholm

Förord

Regeringen har åren 2008–2010 anslagit 23 miljoner för att stärka lokal samverkan mellan kommunerna och andra berörda aktörer i arbetet för att motverka mäns våld mot kvinnor (IJ2008/1711/JÄM).

Länsstyrelserna har haft uppdraget att fördela medlen till kommunerna och sedan redovisa hur de har använts av kommunerna till Regeringskansliet, Integrations- och jämställdhetsdepartementet. Redovisningen av uppdraget samordnas av Länsstyrelsen i Stockholms län. En delredovisning som gällde perioden 2008-09-01 till 2009-12-01 var regeringskansliet tillhanda den 31 mars 2010.

Detta är den slutliga redovisningen för hela perioden, det vill säga 2008-09-01 till 2011-08-31, som har tagits fram av Länsstyrelsen i Stockholm.

Maria Backe
Enhetschef
Enheten för sociala frågor

Birgitta Vigil
Utvecklingsledare
Enheten för sociala frågor

Innehåll

Sammanfattning.....	7
Bakgrund	9
Regeringens mål och syfte	9
Länsstyrelsernas uppdrag.....	10
Fördelning av utvecklingsmedlen.....	11
Resultat.....	13
Metod för sammanställning.....	13
Resultat	14
Exempel på samverkansprojekt.....	17
Förutsättningar för att utveckla samverkan på lokal nivå	19
Länsstyrelsens roll	19
Reflektioner.....	20
Bilagor.....	22

Sammanfattning

Regeringen har anslagit sammanlagt 23 miljoner kronor fördelade på tre år 2008–2010 för att stärka lokal samverkan mellan kommunerna och andra berörda aktörer i arbetet mot mäns våld mot kvinnor. Medlen har fördelats av länsstyrelserna efter ansökan från kommunerna. I denna slutredovisning ska länsstyrelserna svara på vad medlen använts till samt om de avsedda målen för utvecklingsmedlen uppnåtts.

Utvecklingsmedlen bedöms ha gynnat utvecklingen av samverkansstrukturer på lokal nivå. 148 projekt som beviljats medel har genomförts eller håller på att genomföras. 124 projekt har nått de i ansökan angivna målen helt eller delvis.

53 projekt har helt eller delvis integrerats i den ordinarie verksamheten och för ytterligare 54 finns mer eller mindre konkreta integreringsplaner för hela projekten eller för kvarstående delar som ännu inte integrerats. 46 projekt har inte permanentats i verksamheterna eller saknar plan för integrering eftersom innehållet är en enstaka utbildningssatsning.

Inom 91 av projekten har nya samverkansstrukturer skapats och i 85 har redan befintlig samverkan utvecklats ytterligare med hjälp av utvecklingsmedlen.

Projektens storlek och inriktning varierar, från projekt som består av enstaka seminarier och träffar till konkreta, långsiktiga samverkansprojekt mellan olika myndigheter och organisationer. Regeringen har inte definierat vad ”samverkan” innebär, vilket har lett till att olika tolkningar förekommit. Myndigheterna som varit aktuella för samverkan har dessutom varit olika rustade när det gäller kompetens inom området, vilket har gjort att flera projekt bestått av gemensamma utbildningsinsatser för att bidra till möjlighet för framtida samverkan.

De redovisade projekten visar på samverkan mellan kommuner, hälso- och sjukvård, rättsväsende och frivilligorganisationer. Mer sällan förekommer konkret samverkan med kyrkan. Med försäkringskassan redovisas endast ett par exempel på samverkan.

Samverkansprojekten berör följande områden:

- våldsutsatta kvinnor
- barn som upplevt våld
- våld i hederskulturer
- skyddat boende
- särskilt utsatta grupper¹
- män som utövar våld.

---

¹ Kvinnor med missbruksproblematik, med funktionsnedsättningar, med utländsk bakgrund, äldre kvinnor, kvinnor och flickor som lever under hedersrelaterat våld och förtryck samt personer i samkönade relationer (Prop. 2006/07:38 ”Socialtjänstens stöd till våldsutsatta kvinnor”)

Knappt 40 procent av samverkansprojekten har haft ett familjeperspektiv och har berört de utsatta kvinnorna och barnen samt de våldutövande männen.

Alla utvecklingsmedel för lokal samverkan har inte rekvirerats av länsstyrelserna. Länsstyrelserna hade kort tid för att förbereda kommunerna på att de kunde ansöka om medlen, vilket till att börja med bidrog till att det inte inkom så många ansökningar. Enligt några länsstyrelser har en del kommuner även valt att avstå från att ansöka om medlen eftersom det inte varit så stora summor att fördela och storleken på bidragen inte upplevts motsvara det extra arbete som beviljade medel för lokal samverkan skulle medföra.

Bakgrund

Regeringen har i sin handlingsplan² påpekat behovet av en ambitionshöjning vad gäller arbetet med mäns våld mot kvinnor där lokal samverkan är en viktig del.

Ett stort ansvar för detta arbete vilar på kommunernas socialtjänst. Enligt Socialstyrelsens föreskrifter ska³ socialtjänstens ledningssystem för kvalitet säkerställa att det finns rutiner som tydliggör ansvaret för samarbete, internt och externt när det gäller den enskildes behov av insatser och hur samverkan skall bedrivas såväl internt inom och mellan nämnder som externt med myndigheter och andra aktörer. Socialnämnden ska i frågor som rör barn som far illa eller riskerar att fara illa samverka med samhällsorgan, organisationer och andra som berörs och nämnden ska aktivt verka för att samverkan kommer till stånd.

Ny lagstiftning 2007 samt Socialstyrelsens allmänna råd 2009⁴ har också förtydligat ansvaret för kommunerna, andra berörda myndigheter samt frivilligorganisationer.

Den 1 juli 2011 ändrades också rapporteringsskyldigheten vid missförhållanden i verksamheten, Lex Sarah, 14 kap 2§ SoL⁵, till att gälla hela socialtjänsten – vilket också ställer krav på samverkan för att förhindra och undanröja missförhållanden inom verksamheterna.

Vid den nationella tillsynen 2008 av socialtjänstens arbete med kvinnor som utsatts för våld i nära relationer och barn som har bevittnat våld fann man att det fanns brister när det gäller både intern och extern samverkan inom området.⁶

Regeringens mål och syfte

Samverkan i arbetet för att motverka mäns våld mot kvinnor ska förstärkas i kommunerna. Ansvaret för att bekämpa mäns våld mot kvinnor är fördelat på flera olika aktörer och ett samordnat arbete mellan dessa är nödvändigt för att åstadkomma ett effektivt arbete och för att säkerställa att våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld för det stöd och skydd som de är i behov av. En gemensam plattform eller handlingsplan för samverkan är en viktig utgångspunkt. Det gäller både samverkan inom socialtjänstens olika enheter och andra berörda instanser som polis, åklagare samt hälso- och

---

² Regeringens skrivelse 2007/08:39

³ SOSFS 2006:11, 4 kap § 1

⁴ 5 kap § 11 SoL, samt SOSFS 2009:22

⁵ Socialstyrelsens meddelandeblad nr 4/2011 art nr 2011-5-10

⁶ Socialstyrelsen Art 2009-11-24. Våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld – Alla kommuners ansvar.

sjukvård med flera. Alla huvudmän måste ta sitt ansvar och agera utifrån sin unika kunskap.

Länsstyrelsernas uppdrag

För att stärka lokal samverkan mellan kommunerna och berörda aktörer i arbetet mot mäns våld mot kvinnor beslutade Integrations- och jämställdhetsdepartementet genom regeringsbeslut den 28 augusti 2008 att ge länsstyrelserna i uppdrag att fördela utvecklingsmedel. För år 2008 anslogs sex miljoner kronor, för år 2009 sju miljoner kronor samt för 2010 ytterligare 10 miljoner kronor. Sammanlagt har således 23 miljoner kronor funnits att fördela.

Medlen har rekvirerats av länsstyrelserna från Kammarkollegiet. Medel som inte förbrukats för avsett ändamål ska återbetalas till Kammarkollegiet. Regeringen har inte tillfört ytterligare medel för ändamålet efter 2010.

I uppdraget angavs att länsstyrelserna ska redovisa utbetalade medel, vad medlen använts till samt om de avsedda målen för utvecklingsmedlen uppnåtts. Länsstyrelsen i Stockholms län fick uppdraget att samordna redovisningen. En delredovisning var Regeringskansliet (Integrations- och jämställdhetsdepartementet) tillhanda den 31 mars 2010.

Fördelning av utvecklingsmedlen

Medlen har efter ansökan fördelats till kommunerna i länen för att i första hand användas till att stimulera etablerandet av samverkansstrukturer mellan socialtjänsten och andra berörda myndigheter samt frivilligorganisationer. Medlen har även kunnat sökas av kommuner som vill utveckla eller utvärdera redan befintlig samverkan. Ansökningar som syftar till att etablera samverkan som en integrerad del av det ordinarie arbetet skulle enligt regeringens riktlinjer prioriteras då de har störst möjlighet att fortsätta efter projekttidens slut.

Tabell 1.
Länsstyrelsernas fördelning av utvecklingsmedel

Länsstyrelse	2008	2009	2010	S:a tre år
Blekinge	100 000	120 000	170 000	390 000
Dalarna	*180 000	210 000	300 000	690 000
Gotland	40 000	*50 000	70 000	160 000
Gävleborg	180 000	210 000	300 000	690 000
Halland	190 000	220 000	310 000	620 000
Jämtland	*90 000	*100 000	140 000	330 000
Jönköping	220 000	250 000	360 000	830 000
Kalmar	*150 000	180 000	260 000	590 000
Kronoberg	120 000	140 000	200 000	460 000
Norrbottn	170 000	200 000	290 000	660 000
Skåne	780 000	910 000	1 300 000	2 990 000
Stockholm	1 260 000	1 470 000	2 100 000	4 830 000
Södermanland	170 000	200 000	290 000	660 000
Uppsala	210 000	240 000	340 000	790 000
Värmland	180 000	210 000	300 000	690 000
Västerbotten	170 000	200 000	290 000	660 000
Västernorrland	160 000	190 000	270 000	620 000
Västmanland	160 000	190 000	270 000	620 000
Västra Götaland	1 010 000	1 180 000	1 690 000	3 880 000
Örebro	180 000	210 000	300 000	690 000
Östergötland	280 000	320 000	*450 000	1 050 000
Summa	6 000 000	7 000 000	10 000 000	23 000 000

* Medel som ej rekvirerats från kammarkollegiet

Utvecklingsmedlen har kunnat användas under perioden 2008–2011. Kommunerna har i ansökan om medlen uppmanats att ange hur man avser

att utveckla samverkan, beskriva nuläget och ange vilka insatser man avsett att vidta för att uppnå målen med satsningen.

Det skulle även framgå i ansökan hur kommunen avsåg att dokumentera och följa upp arbetet och de insatser man finansierat med utvecklingsmedlen. Även hur samverkan planerades att integreras i den ordinarie verksamheten skulle anges i ansökan. Kommunerna åtog sig också att skriftligen redovisa de uppgifter som behövs för att en effektiv uppföljning och utvärdering skulle kunna genomföras.

Resultat

Metod för sammanställning

Länsstyrelserna har haft ansvar för fördelning, uppföljning och redovisning av utvecklingsmedlen för lokal samverkan. Kommunerna har redovisat resultaten i del- och slutrapporter till respektive länsstyrelse som i sin tur har vidarebefordrat redovisningarna till Länsstyrelsen i Stockholms län som har sammanställt dem i denna gemensamma slutrapport.

En blankett för del- och slutredovisning togs fram av Länsstyrelsen i Stockholms län tillsammans med Gävleborgs och Västra Götalands länsstyrelser (bil). Den bygger på de riktlinjer som regeringen angivit för uppdraget. Redovisningsblanketten som skickades till kommunerna består av 12 frågor för varje projekt som beviljats utvecklingsmedel. Redovisningsperioden var 2008-09-01 till 2010-08-31.

I samband med slutredovisningen uppmanades länsstyrelserna även att redogöra för sin syn på vilka förutsättningarna är för att utveckla en strukturerad samverkan för kvinnofrid på en kommunal nivå samt hur länsstyrelserna framgent ska kunna vara ett stöd i det arbetet. Länsstyrelserna har även i samband med slutredovisningen fått utrymme att lämna information om erfarenheter av och synpunkter på statsbidragens handläggning, framgångsfaktorer och hinder i arbetet

De 21 länsstyrelserna har redovisat att sammanlagt 151 projekt beviljats medel varav 148 kommit i gång eller är genomförda och utgör grunden för denna sammanställning.

Ibland har det varit svårt för kommunerna och länsstyrelserna att skilja redovisningen av samverkansprojekten från övriga projekt när det gäller arbetet med våldsutsatta kvinnor i nära relation och barn som bevittnat våld. Länsstyrelsernas stöd till kommunernas arbete för att motverka våld i nära relationer bedrivs genom flera uppdrag där samverkan också ingår.

För några utvecklingsprojekt som har startat sent och ännu inte är avslutade har det varit svårt att ange måluppfyllelsen – vilket antagligen innebär att de redovisade resultaten för projektens måluppfyllelse är mer negativa än vad som är fallet.

I samband med delredovisningen 2010 påpekade länsstyrelserna att tidsplanen för slutredovisningen behövde justeras så att fler projekt skulle hinna avslutas. Fler avslutade projekt innebär att det går att göra en säkrare beskrivning och analys av satsningen. Regeringskansliet godkände en förlängning från den 30 april 2011 till den 31 december 2011.

Resultat

Tabell 2.
Statistik över projekten 2008–2009 samt 2008-2010

Län	Antal projekt 2008–2009	Antal projekt 2008-2010	Nya samverkansstrukturer	Och/eller befintliga samverkansstrukturer	Och/eller utvärd.
Blekinge	0	4	2	3	0
Dalarna	4	5	4	1	0
Gotland	0	2	1	2	0
Gävleborg	3	4	2	4	0
Halland	4	7	3	5	1
Jämtland	0	2	2	1	0
Jönköping	1	3	2	1	0
Kalmar	2	3	3	3	0
Kronoberg	1	1	1	0	0
Norrbottn	3	10	5	5	0
Skåne	8	13	11	5	0
Stockholm	2	6	5	1	2
Södermanland	6	*8	6	4	1
Uppsala	2	5	4	1	1
Värmland	5	9	6	3	0
Västerbotten	5	22	9	11	0
Västernorrland	1	10	8	3	1
Västmanland	5	11	1	11	0
V Götaland	13	19	9	18	0
Örebro	2	4	3	2	0
Östergötland	2	**3	2	0	1
Summa	69	151	88	84	7

* Två projekt som beviljats medel blir inte av.

** Ett projekt kommer eventuellt att starta 2012.

- Vid delrapporten 2010 hade sammanlagt 69 olika projekt beviljats utvecklingsmedel. Antalet varierade i de olika länen från ett projekt i några län till 13 i Västra Götaland. Till slutrapporten 2011 har sammanlagt 151 projekt beviljats utvecklingsmedel det vill säga att under år 2010 beviljades ytterligare 82 projekt statsbidrag, alltså fler än under de två tidigare åren (69) Antalet projekt inom länen varierar från ett projekt i Kronobergs län till 22 i Västerbotten. Sammanlagt har 148 projekt startat eller genomförts.
- 2010 hade 43 nya samverkansstrukturer startats inom de 69 projekten och 47 redan befintliga hade vidareutvecklats med hjälp av utvecklingsmedlen. 2011 hade sammanlagt 88 nya samverkansstrukturer startats eller planerats inom de 148 projekten och

84 redan befintliga hade vidareutvecklats med hjälp av utvecklingsmedlen.

- Många kommuner har beviljats medel för projekt som innehåller nya och redan befintliga samverkansstrukturer samtidigt.
- Endast sju projekt med utvärdering av samverkansstrukturer har redovisats, trots att det i anvisningarna nämndes att sådana projekt skulle prioriteras.

Tabell 3.
Samverkanspartners

Samverkanspartners i 148 projekt (Ett projekt kan ha flera samverkanspartners)	
Samverkan med andra kommuner	87 av 148
Samverkan med hälso- sjukvård	84
Samverkan med rättsväsendet	83
Samverkan med åklagarmyndighet	36
Samverkan med kyrka och samfund	34
Samverkan med försäkringskassan	11
Samverkan med frivilligorganisation	99
Samverkan med övriga	50

- *Exempel på samverkan med hälso- sjukvård:* primärvård (28) mödra- och barnvårdscentral (30), psykiatri för barn och vuxna (17), akutsjukvård (14), BUP (8) samt kriminalvård och ungdomsmottagningar.
- *Exempel på samverkan med rättsväsende:* polis (60), kriminalvård, frivård samt brottsoffersamordnare.
- *Exempel på samverkan med samfund:* operativ samverkan med kyrkan (17)
- *Exempel på samverkan med frivilligorganisation:* kvinnojourer(64), brottsofferjourer (24) samt Röda Korset, Rädda Barnen och RFSL
- *Exempel på samverkan med övriga:* skolor och förskolor (11), högskolor (9), Migrationsverket och FOU.

Sammanställningen visar att samverkan med de olika aktörerna varierar. Många projekt innebär samverkan med andra kommuner, hälso- och sjukvården, rättsväsende och frivilligorganisationer.

Kyrkan och olika samfund ingår mer sällan aktivt i samverkan, men en ökning har skett sedan 2010 från 18 till 34 projekt där kyrkan antingen varit en aktiv samverkanspartner eller medbjuden på utbildningar.

Försäkringskassan har deltagit aktivt i ett projekt och har varit inbjuden att delta i utbildningar och samråd i ytterligare tio projekt.

Storleken på projekten varierar från ett enstaka seminarium till långsiktig utveckling av operativa samverkansstrukturer.

Tabell 4.
Områden och målgrupper för samverkansprojekten

De 148 projektens fördelning avseende område och målgrupp (De flesta riktar sig till flera områden/målgrupper)	
Våldsutsatta kvinnor	122
Barn som upplevt våld i nära relation	104
Hedersrelaterat våld	84
Skyddat boende	44
Män som utövar våld	69
Särskilt utsatta grupper	64
Familjeperspektiv: kvinnor, barn och män	55

- Kvinnor som utsatts för våld är den grupp som oftast är målgrupp för de redovisade projekten följd av barn som upplevt våld.
- Projekt med fokus även på de särskilt utsatta grupperna: Kvinnor med funktionsnedsättning (28), kvinnor med missbruk (26) äldre kvinnor (17), samkönade relationer (16) och kvinnor med annan etnisk härkomst (12).

Tabell 5.
Integrering, måluppfyllelse och struktur för genomförande

Måluppfyllelse för de 148 projekten som beviljats utvecklingsmedel	
Samverkansprojekt som helt eller delvis nått målen för projektet	124
Samverkansprojekt som har integrerats i verksamheten	53
Samverkansprojekt med integreringsplan till ordinarie verksamhet	54
Projekt som inte ska integreras	46
Projekt med reell samverkan mellan olika parter helt eller delvis*	129
Projekt som helt eller delvis innehåller utbildning	105
Samverkansprojekt som pågår	44
Tillfälliga samverkanskonstellationer	32
Projekt där länsstyrelsen deltagit aktivt	36
Projekt som är avslutade	104

* 19 projekt har tolkats som att de inte är samverkansprojekt.

- 19 projekt bedöms inte vara projekt som leder till samverkan, till exempel utbildning och information till allmänheten och studenter etcetera.

- 105 projekt består helt eller delvis av utbildning som kan vara ett led i att skapa samverkan eller förutsättningar för samverkan. Utbildningarna varierar från en dags seminarier till längre högskoleutbildningar för olika organisationer och myndigheter för att öka samsynen, en av förutsättningarna för att samverkan ska fungera.
- Enstaka utbildningssatsningar har inte varit aktuella att integrera i ordinarie verksamhet, 46 fall av 148.
- 32 samverkansprojekt har varit tillfälliga och inte haft som mål att permanentas. Detta förekommer till exempel inför en viss utbildningssatsning.
- Länsstyrelsen har deltagit aktivt i 36 samverkansprojekt, ofta som initiativtagare och samordnare för projekten.

Tabell 6.
Ekonomisk redovisning

Medel att fördela	Rekvirerade medel	Beviljade medel för 148 projekt	Länsstyrelsens administration 5%	Sammanlagda kostnader
23 000 000 kr	21 950 000kr	20 170 607 kr	1 050 747 kr	21 221 354 kr

Redovisningen avser hela anslaget för 2008, 2009 och 2010 och den bygger på de uppgifter som länsstyrelserna har rapporterat i samband med slutredovisningen.

- Länsstyrelsen i Jämtland har inte rekvirerat medel för 2008–2009.
- Länsstyrelserna i Dalarna, Kalmar och Gotland har rekvirerat delar av medlen för 2008–2009.
- Östergötland har inte rekvirerat medel för 2010.
- De övriga länsstyrelserna har, enligt de inkomna delrapporterna, rekvirerat sina beviljade medel.

Respektive länsstyrelse kommer att återbetala de återstående medlen, sammanlagt 728 646 kr till kammarkollegiet.

Exempel på samverkansprojekt

Flera goda exempel på samverkan finns bland de 133 redovisade projekten, det är inte möjligt att redovisa dem alla i denna rapport, här redovisas några olika projekt som visar exempel på variationerna bland projekten.

- Två ungdomsmottagningar i Sunne och Torsby sökte medel var för sig och inledde sedan en samverkan med gruppverksamhet för flickor. Genom att två ganska små kommuner samverkade fick flickorna som deltog kontinuitet som gav trygghet och stöd. Samverkan med polis, socialtjänsten och landstinget blev också möjlig genom att de två kommunerna slog sig samman.
- Kommunerna Kristianstad, Lund och Malmö har samverkat för att handleda personal och kvalitetssäkra en metod för att arbeta med familjer där barn som utsatts för misshandel, KIBB (Kognitiv integrerad behandling vid barnmisshandel). Metoden prövas i en pilotstudie hösten 2011 och kommer sedan att spridas till andra kommuner.
- Barnahus i Kristianstad, ett treårigt projekt där socialtjänsten från flera kommuner, Region Skåne, polis, åklagare och frivilligorganisationer samverkar sedan 2009. Verksamheten kommer att permanentas och samverkan fungerar väl med de inblandade parterna på plats.
- Stockholms stad har undersökt förutsättningarna för att skapa en strukturell samverkan mellan myndigheter på lokal och mellankommunal nivå. En kartläggning har genomförts, en utvärdering av en kommuns samverkansarbete är genomförd och ett förslag till struktur har tagits fram. Enligt undersökningen är ”De tre s:en”, styrning, struktural och samsyn grundläggande förutsättningar för att samverkan mellan olika myndigheter ska fungera.
- Sju kommuner i Stockholms län – utmed två pendeltågslinjer – har gått samman och skapat möjlighet för kvinnor, barn och män att få insatser och skyddat boende. Inom projektet har genom samverkan med hyresvärdar en boendekedja skapats där var och en av de sju kommunerna har en lägenhet att erbjuda våldsutsatta som behöver skydd.
- Utväg Skaraborg, som har som mål att vara ett nav för myndighetssamverkan, har med hjälp av utvecklingsmedel för lokal samverkan och andra utvecklingsmedel arbetat fram material för kunskapspridning och metoder till kommunerna i Skaraborg. Målet är att arbetet med våld i nära relationer ska bedrivas effektivt och med en tydlighet genom att det ska finnas utvecklade rutiner och metoder i hela Skaraborg. Ett exempel är projektet ”Schyssta relationer” en metod för att arbeta med våldsutsatthet bland personer med intellektuella funktionsnedsättningar.
- Länsstyrelsen i Norrbotten och Umeå Universitet har arrangerat en 7,5 poängsutbildning, *Mäns våld mot kvinnor och barn - samhällsansvar och samverkan*. Representanter från Migrationsverket, socialtjänsten i flera kommuner, kriminalvården, Norrbottens Landsting, Rädda Barnen, Brottsofferjouren i Luleå samt kvinnojourer från flera kommuner har deltagit. Uppdragsutbildningen har gett en gemensam kunskapsbas att utgå ifrån samt kunskapsutveckling om processer och

förutsättningar i arbetet med mäns våld mot kvinnor och barn. För den fortsatta myndighetssamverkan och samarbetet i länet har förutsättningar förbättrats samt att det finns en ökad förståelse för andra myndigheter och organisationers uppdrag.

Förutsättningar för att utveckla samverkan på lokal nivå

En av de grundläggande förutsättningarna för att lokal samverkan med externa aktörer ska fungera är att det finns en struktur för intern samverkan inom kommunerna. Struktur, samsyn och styrning är en nödvändighet för lokal samverkan både internt och externt.

Utvecklingsmedlen har varit en ”morot” för att få igång utvecklingsprojekt för lokal samverkan. Det behövs medel för utbildning, möten och konferenser.

Samtidigt har de här särskilda medlen för samverkansutveckling fört med sig en del förvirring för kommunerna när det gäller ansökningar och rapporteringar. Enligt några länsstyrelser har en del kommuner valt att avstå från att ansöka om medlen eftersom det inte varit så stora summor att fördela och storleken på bidragen inte upplevts motsvara det extra arbete som beviljade medel skulle medföra.

Ledningens engagemang och prioriteringar inom kommuner, andra myndigheter och organisationerna är av största vikt för samverkansarbetet. Att en part tar på sig att vara huvudansvarig för ett samverkansprojekt och ser till att projektet drivs framåt är en fördel

En viktig faktor för aktörer som ska samverka är att de har liknande förutsättningar, inställning till problematiken och att behoven ser ungefär likadana ut. Vid samverkan mellan kommuner och frivilligorganisationer är det viktigt med regelbundna möten och att rollerna tydliggörs så att man samverkar istället för att konkurrera.

Länsstyrelsens roll

Kommunernas socialtjänst har som redan nämnts ett stort ansvar för att samverkan ska fungera för kvinnor som utsätts för våld i nära relationer och barn som bevittnat våld. Länsstyrelsernas roll som regional samordnare är en viktig del i utvecklingsarbetet enligt de inkomna synpunkterna. Att myndigheten leder regionala nätverk, anordnar utbildningar och konferenser uppfattas som positivt. Länsstyrelsernas kännedom om läget i länen bidrar till god överblick.

Genom kontakter med länsstyrelsekollegor i hela landet och med kännedom om bra utbildningar kan länsstyrelserna medverka till en mer enhetlig kompetensutveckling, vilket i sig underlättar samverkan. Att många i en region har samma kunskapsbas ger också stabilitet till arbetet och gör det mindre sårbart.

Reflektioner

Länsstyrelserna finner att utvecklingsmedlen gynnat utvecklingen av samverkansprojekt då 151 olika projekt har beviljats medel varav 148 pågår eller är avslutade.

69 projekt redovisades i samband med delredovisningen 2010 och ytterligare 82 projekt beviljades medel under 2010. Att så många ansökningar har inkommit och beviljats medel år tre kan bero på att statsbidragen för lokal samverkan då hade blivit etablerade och välkända.

88 projekt som avser utveckling av nya samverkansprojekt har inletts och 84 redan befintliga verksamheter har utvecklats ytterligare med hjälp av utvecklingsmedlen. Endast sju projekt har ansökt om medel för utvärdering av sitt samverkansarbete, en anledning kan vara att det under perioden bedömts viktigare att få igång samverkan än att göra tillbakablickar och utvärderingar.

Inriktningen och storleken på projekten varierar. Begreppet ”samverkan” var inte klargjort i en gemensam definition inför utlysningen och fördelningen av utvecklingsmedlen, vilket har gjort att det finns ett antal tolkningar som legat till grund för bifall. 129 av de 148 redovisade projekten är eller syftar till att underlätta samverkan, medan 19 projekt är riktade till en speciell grupp där samverkan inte ingår.

Kommunerna och deras samverkanspartners har många gånger olika och bristande kompetens inom området. Flera samverkansprojekt har därför startat med att öka kompetens och tillföra baskunskaper för att på så sätt öka samsynen inom området innan reell samverkan kan inledas. 105 projekt av 148 har helt eller delvis bestått av utbildningsinsatser och information. Andra projekt däremot, har kunnat sätta igång operativ samverkan eller vidareutveckla redan befintliga verksamheter.

De redovisade samverkansprojekten vänder sig till alla målområden som angivits i riktlinjerna, det vill säga våldsutsatta kvinnor, barn som bevittnat våld, hedersrelaterat våld, skyddat boende, våldsutövande män och de särskilt utsatta grupperna.

Spridningen inom gruppen ”särskilt utsatta” har ökat något sedan delredovisningen 2010.

Samverkan kring helhets- och familjeperspektivet har varit ett mål i 55 projekt. Bland de projekt som beviljats medel under 2010 syns en minskning från 32 under 2008–2009 till 24 projekt 2010 som hade som mål att arbeta med våldsutsatta kvinnor, barn som bevittnat våld och våldsutövande män inom samma samverkansprojekt.

År 2008 var första gången som regeringen fördelade ”öronmärkta” utvecklingsmedel för samverkansarbete när det gäller kvinnofrid. Beloppen

var lägre än andra utvecklingsmedel inom området, vilket kan ha påverkat kommunernas intresse, särskilt som varje projekt innebar ytterligare en ansökningsprocess med krav på dokumentation och uppföljning. Detta kan vara orsaken till att inte fler kommuner ansökt om medel och att några länsstyrelser inte rekvirerat delar av medlen under 2008 till 2010.

Några redovisade samverkansprojekt har också beviljats medel från andra utvecklingsmedel för arbete med våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld. För kommunernas redovisning kan det ha inneburit problem att skilja utvecklingsmedlen åt. Utvecklingsmedel för samverkan borde kunna förstärkas genom att samverkan prioriteras i riktlinjerna för ansökan av utvecklingsmedel inom kvinnofridsområdet och genom att begreppet ”samverkan” samtidigt definieras. Samverkansarbetet riskerar annars att komma i skymundan.

Slutredovisningen av utvecklingsmedlen för lokal samverkan 2008–2010 har processats under sommaren och hösten 2011. Genom att en förlängning av projektiden godkändes av Regeringskansliet har flera projekt hunnit avslutas under hösten 2011 vilket har varit en stor fördel inför slutrapporteringen.

Bilagor

Delredovisning av utvecklingsmedel till lokal samverkan för kvinnofrid 2008-2010

Länsstyrelserna ska redovisa:

- Hur mycket medel som har beviljats
- Vad utvecklingsmedlen har använts till
- Om målet för insatsen har uppnåtts

Övriga frågor i mallen baseras på de riktlinjer som regeringen angivit för uppdraget.

Redovisningsperioden är 2008-09-01 till 2009-12-01

Redovisningsblanketten består sex frågor. Frågorna gäller redovisning av varje ansökan som beviljats medel. Frågorna kan kopieras så många gånger ni behöver beroende på hur många ni har beviljat medel till.

Vad gäller frågan om **måluppfyllelse** avser frågan om någon eller några av delmålen i projektet uppnåtts. Och/eller om man kan redogöra för om någon förändring har skett i rätt riktning mot målet för insatsen.

Uppdraget avser samverkan på lokal nivå

I regeringens handlingsplan (skr 2007/08:39) anges att på flera håll i landet har myndigheter och ideella organisationer som kommer i kontakt med våldsproblematik utvecklat modeller för samarbete för att motverka mäns våld mot kvinnor. Modellerna bygger på en helhetssyn rörande problematiken med mäns våld mot kvinnor där kvinnan får det stöd och skydd hon behöver, där barnen ges möjlighet att bearbeta sina upplevelser och där mannen erbjuds programverksamhet för att komma från sitt våldsamma handlande. Denna samverkan sker på lokal nivå.

Redovisningen ska vara Länsstyrelsen tillhanda senast den 15 december 2009

Skicka den till:

Katarina Edlund
Sociala utvecklingsenheten
Länsstyrelsen i Stockholms län
Box 22067, 104 22 Stockholm
Telefon: 08 - 785 42 25, 070 - 557 42 25

Länsstyrelserna

Länsstyrelse
Sökande kommun
Rapportperiod

1. Målet med samverkansinsatsen

Beskriv kort målet/målen med insatsen för att utveckla lokal samverkan. Beskriv varje insats för sig och vad vill kommunen uppnå med insatsen?

a) Vilken samverkan avses att utveckla?

Kryssa för rätt alternativ:

☐	Utveckla befintlig samverkansstruktur
☐	Etablera en ny samverkansstruktur
☐	Utvärdera befintlig samverkansstruktur
☐	Annat, ange vad:

2. Beviljade medel

Hur mycket har kommunen beviljats?

3. Vilka aktörer involveras i insatsen?

Kryssa för samt ange vilket/vilka områden hos respektive aktör

☐	Flera kommuner/stadsdelar omfattas av insatsen Ange vilka:
☐	Hälso- och sjukvården Ange vilket/vilka områden (ex MVC):
☐	Rättsväsendet Ange vilket/vilka områden (ex, polis, domstol)
☐	Kyrkor och samfund
☐	Försäkringskassan
☐	Frivilliga organisationer Ange vilken/vilka:

Länstyrelserna

	Annan/andra aktörer ange vilken/vilka:
--	--

a) Om insatsen avser befintlig samverkansstruktur kommer några *nya aktörer* att involveras utöver de som redan ingår? Om ja, ange vilka

4. Vilka *områden* involveras i insatsen?

	stöd till våldsutsatta kvinnor		stöd till barn som bevittnat våld
	hedersrelaterat våld		skyddat boende
	insatser för våldsutövande män		

	insatser för särskilt utsatta grupper, ange vilka:
--	--

a) Om insatsen avser befintliga samverkansstrukturer kommer några *nya områden* att integreras utöver de som redan ingår? Om ja, ange vilka

--

5. Måluppfyllelse

Har någon eller några av insatsens mål eller delmål uppnåtts? Har annars någon förändring skett i rätt riktning mot målet för insatsen? Beskriv varje insats för sig.

--

6. Integrera i ordinarie verksamhet

Hur ska samverkan integreras i den ordinarie verksamheten?

--

Länsstyrelserna

Länstyrelse Stockholm
Sökande kommun
Rapportperiod för projektet

1. Redovisningen avser

Kryssa för rätt alternativ

☐	En slutredovisning av samverkansprojektet
☐	En delredovisning av samverkansprojektet

2. Målet med samverkansinsatsen

- a) Beskriv kort målet/målen med insatsen för att utveckla lokal samverkan samt vad kommunen vill uppnå med insatsen

----

- b) Beskriv därefter de insatser som genomförts, varje insats för sig

----

a) Vilken samverkan avses?

Kryssa för rätt alternativ:

☐	Befintlig samverkansstruktur
☐	Etablera en ny samverkansstruktur
☐	Utvärdera befintlig samverkansstruktur
☐	Annat, ange vad:

3. Beviljade medel

Hur mycket pengar har kommunen beviljats?

----

4. Vilka aktörer involveras i insatsen?

Kryssa för samt ange vilket/vilka områden hos respektive aktör

☐	Flera kommuner/stadsdelar omfattas av insatsen Ange vilka och hur kommuner/stadsdelar involverats:
--------------------------	--

Länstyrelserna

	Hälso- och sjukvården Ange vilket/vilka områden och hur de involverats (ex MVC):
	Rättsväsendet Ange vilket/vilka områden och hur de involverats (ex, polis, domstol):
	Kyrkor och samfund Ange vilka och hur de involverats:
	Försäkringskassan Ange hur den involverats:
	Frivilliga organisationer Ange vilken/vilka och hur de involverats:
	Annan/andra aktörer Ange vilken/vilka och hur de involverats:

a) Om insatsen avser befintlig samverkansstruktur, har några *nya aktörer* involverats utöver de som redan ingår? Om ja, ange vilka

--

5. Vilka av nedan nämnda *områden* involveras i insatsen?

	stöd till våldsutsatta kvinnor		stöd till barn som bevittnat våld
	hedersrelaterat våld		skyddat boende
	insatser för våldsutövande män		
	insatser för särskilt utsatta grupper, ange vilka:		

a) Om insatsen avser befintliga samverkansstrukturer, har några *nya områden* integrerats utöver de som redan ingår? Om ja, ange vilka

--

6. Måluppfyllelse

Har någon eller några av insatsens mål eller delmål uppnåtts? Har annars någon förändring skett i rätt riktning mot målet för insatsen? Beskriv varje insats för sig.

--

7. Integrera i ordinarie verksamhet

Länsstyrelserna

Kryssa i det svar som är relevant för projektet.

	Har samverkan integrerats i den ordinarie verksamheten?
	Om projektet inte är slutfört, ska samverkan integreras i den ordinarie verksamheten?
	Finns det en <i>konkret plan för hur</i> samverkan ska integreras i den ordinarie verksamheten?
	Frågan är inte relevant för projektet därför att (om insatsen exempelvis avser en utbildning)?

8. Förutsättningar inför framtida satsningar på området lokal samverkan för kvinnofrid samt övrig information om

a) Vad bedömer ni krävs i framtiden för att utveckla en strukturerad samverkan för kvinnofrid på kommunal nivå?

--

b) Övrig information som ni vill dela med er av, exempelvis framgångsfaktorer eller hinder ni stött på under projektets genomförande

--

Länsstyrelserna

Frågor till Länsstyrelserna till slutredovisning av utvecklingsmedel till lokal samverkan för kvinnofrid 2008-2010

För att få en bild av Länsstyrelsernas uppfattning om samverkanssatsningen samt förutsättningar för att utveckla lokal samverkan för kvinnofrid vill vi veta hur ni tänker kring följande frågor:

1. Vilka är förutsättningarna för att utveckla en strukturerad samverkan för kvinnofrid på kommunal nivå?

På vilket sätt kan Länsstyrelserna vara ett stöd i det arbetet?

2. Övrig information som ni vill dela med er av:

exempelvis erfarenheter från hanteringen av statsbidraget, framgångsfaktorer för kommunerna eller hinder ni stött på.

Redovisningen ska vara Länsstyrelsen tillhanda senast den 30 juni 2011

Skicka den till:

Katarina Edlund
Sociala utvecklingsenheten
Länsstyrelsen i Stockholms län
Box 22067, 104 22 Stockholm
Telefon: 08 - 785 42 25, 070 - 557 42 25

Länsstyrelsens rapportserie

Utkomna rapporter under 2011

1. Nya bostäder i Stockholms skärgård – aktuella bostadsprojekt 2011, *avdelningen för social utveckling*
2. Klimatförändringar och Mälaren ur ett vatten- och naturmiljöperspektiv, *avdelningen för samhällsskydd och beredskap*
3. På rätt väg? – Regional strategi för jämställdhet i Stockholms län 2008-2013, *avdelningen för tillväxt*
4. Tillsyn av bostadsstiftelser – granskning av 41 bostadsstiftelser 2010-2011, *avdelningen för rättsliga frågor*
5. Landsbygden i Stockholms län – en sammanställning i siffror, *avdelningen för landsbygd*
6. Skyddat boende för våldsutsatta personer – delrapport av en nationell kartläggning, *avdelningen för social utveckling*
7. SOL-projektet – resultat och effekter – en översikt, *avdelningen för tillväxt*
8. Länsstyrelsens medverkan i rullande översiktsplanering, *avdelningen för planfrågor*
9. Riktlinjer för bostadsförsörjning med koppling till rullande översiktsplanering, *avdelningen för social utveckling*
10. En dörr in – flera vägar ut – en studie av ungdomsarbetslösheten i Stockholmsregionen, *avdelningen för tillväxt*
11. Bottenfauna i Stockholms län 2010 – en undersökning av åtta lokaler i rinnande vatten och fyra lokaler i sjölitoral, *avdelningen för miljö*
12. Kiselalger i vattendrag i Norra Östersjöns vattendistrikt 2010, *avdelningen för miljö*
13. Bostadsmarknadsenkäten Stockholms län 2011, *avdelningen för social utveckling*
14. Övervakning av strandexploatering längs sötvattenstränder – metodutveckling 2010, *avdelningen för miljö*
15. Är våra kommuner klimatanpassade? – Ansvar, riktlinjer och åtgärder, *avdelningen för samhällsskydd och beredskap*
16. Entrepreneur Sthlm – effekter på det regionala rådgivningssystemet?, *avdelningen för tillväxt*
17. Tillgång till tobak – en undersökning om anskaffning och attityder bland gymnasieelever under 18 år i Stockholms län, *avdelningen för social utveckling*
18. Tema Nyanlända – slutrapport. Etablering utifrån ett helhetsperspektiv, *avdelningen för tillväxt*
19. Metaller och miljögifter i sediment – miljö kvalitet och trender inom Stockholms stad och Stockholms län 2007, *avdelningen för miljö*
20. Flykting i Stockholms län – så gick det sedan ..., *avdelningen för tillväxt*
21. Läget i länet – bostadsmarknaden i Stockholms län 2011, *avdelningen för social utveckling*

22. Förvaltningsplan för stora rovdjur i Stockholms län – förvaltningsperioden 2011-2015, *avdelningen för miljö*
23. Hur kan vi få fler landsbygdsföretag att satsa på biogasproduktion i Uppsala och Stockholms län? – kartläggning, ekonomisk analys och handlingsplan, *avdelningen för landsbygd*
24. Kartläggning av riskerna för översvämning i tunnelsystemen i Stockholms län, *avdelningen för samhällsskydd och beredskap*
25. Klimat- och energistrategi för Stockholms län, *avdelningen för miljö*
26. Mälaren om 100 år – förstudie om dricksvattentäkten Mälaren i framtiden, *avdelningen för samhällsskydd och beredskap*
27. Talanger, spetskompetens och investeringar – en studie av tre internationella regioner, *avdelningen för tillväxt*
28. Stockholm – varmare, blötare. Klimat- och sårbarhetsanalys för Stockholms län, *avdelningen för samhällsskydd och beredskap*
29. Skyddat boende för hedersvåldsutsatta personer – slutrapport av en nationell kartläggning, *avdelningen för social utveckling*
30. Regionalt program för efterbehandling av förorenade områden i Stockholms län 2011, *avdelningen för miljö*
31. Skarvar och fågelskår i Mälaren 2011, *avdelningen för miljö*
32. Regional miljöövervakning av bottenfauna i Stockholms skärgård 2010, *avdelningen för miljö*
33. Rökning på skolgårdar – en granskning av några gymnasier, *avdelningen för social utveckling*
34. Risk- och sårbarhetsanalys 2011 för Stockholms län, *avdelningen för samhällsskydd och beredskap*
35. Stockholmsregionens innovationskraft – en översiktlig funktionsanalys, *avdelningen för tillväxt*
36. Kvinnors företagande i Landsbygdsprogrammet – kommunikationsplan för jämställdhet, *avdelningen för landsbygd*
37. Stockholm 2020 – en utbildnings- och arbetsmarknadsprognos, *avdelningen för tillväxt*
38. Ung på bostadsmarknaden – exempel på kommunala insatser för unga i Stockholms län, *avdelningen för social utveckling*
39. Lokal samverkan för att motverka mäns våld mot kvinnor – slutrapport om fördelning av utvecklingsmedel 2008–2010, *avdelningen för social utveckling*

Regeringen har åren 2008–2010 anslagit 23 miljoner för att stärka lokal samverkan mellan kommunerna och andra berörda aktörer i arbetet för att motverka mäns våld mot kvinnor. Länsstyrelserna har haft uppdraget att fördela medlen till kommunerna och sedan redovisa hur de har använts. Detta är slutredovisningen för hela perioden.

*För mer information, kontakta
enheten för sociala frågor.
Rapporten finns endast som pdf
på Länsstyrelsens webbplats:
www.lansstyrelsen.se/stockholm*

ISBN 978-91-7281-468-4

Adress

*Länsstyrelsen i Stockholms län
Hantverkargatan 29
Box 22 067
104 22 Stockholm
Tfn: 08-785 40 00 (vxl)
www.lansstyrelsen.se/stockholm*